

Beer in de kijker

Gabor van 't Velpenhof, de kroon op het levenswerk van Bavo Vandebroeck

Daags voor de bekendmaking van de nieuwe fokwaarden namen we afscheid van Bavo Vandebroeck (66), de bezieler van 't Velpenhof in Kortenen. Dat net de door hem gefokte Gabor van 't Velpenhof uitgroeit tot 'Beer in de kijker' van deze editie, maakt dit artikel bijzonder: het is niet alleen de voorstelling van een veelbelovende beer en bloedlijn, maar ook een eerbetoon aan het levenswerk van zijn fokker.

Met het overlijden van Bavo verloor de Piétrain-fokkerij niet alleen een vakman *pur sang*, maar ook een warm en minzaam mens, door velen omschreven als een topfokker met een gouden hart.

Geworteld in traditie, nooit stilstaand

't Velpenhof ligt, in vogelvlucht, op amper 23 km van het dorpje Piétrain – in het midden van de wieg van het ras. Bavo groeide er in zijn jeugdjaren op met de Piétrain-traditie van de lokale fokkers. Hij werd gevormd op de berenveiling van Tienen met Jules Favier als legendarische peetvader. Hier leerde hij het prepareren en scheren van een beer voor de prijskamp. Als geen ander kon hij een beer op zijn best buiten brengen. Hij had dan ook een specifieke scheertechniek, bij de insiders gekend als 'coupe Vandebroeck', die zijn fokvisie op lengte, diepte en een droge buik accentueerde. Zijn Brabantse eigenwijsheid verbond hij met die lange traditie, maar nooit als iets vaststaands of nostalgisch. Voor Bavo was traditie geen vorm om te kopiëren, maar iets levend dat zich telkens opnieuw laat interpreteren door eigen creatieve inzichten, door een overtuiging ook dat er veel wijsheid in deze traditie schuilt, en dat technologie niet elk antwoord voor de toekomst in zich draagt.

Hij zag zichzelf als deel van die traditie, waaraan ieder die ermee werkt een laag toevoegt. Hiermee was hij een fervent, maar terughoudend aanhanger van de *open source* gedachte in het stamboek. In die context was vakmanschap voor hem geen eindpunt of gradatie van perfectie, maar een mentaliteit die continu wordt opgebouwd en gebenchmarkt tegenover de collega's. Dat hij dit levenswerk op een hoog, misschien wel het hoogste niveau, kon doorgeven aan de volgende generatie, is een mooi gegeven. Dochters Lien en Griet Vandebroeck en schoonzonen Jonathan Renders en Mendel Van Daele gaan immers de Piétrain-fokkerij op 't Velpenhof verder zetten.

Verstand, hart en intuïtie

Toch stond Bavo niet weigerachtig tegenover vernieuwing: hij zette de stap naar een depop-repop om PRRS-negatief te worden met zijn Piétrain-stapel. Afscheid nemen van zijn bloedlijnen, en herbevolken met PRRS-negatieve gelten van collega's, was dan ook hartverscheurend, maar absoluut noodzakelijk om zich verder te verzekeren van berenafzet naar de Vlaamse KI-centra. Dit gebeurde kort na de varkenspest uitbraak in 2018, toen de veilingen en prijskampen stopgezet werden.

Daardoor werd de fokkerij steeds meer datagedreven, ten koste van de exterieurfokkerij. Ook werd er afgestapt van het gebruik van eigen fokberen, naar sperma-aankoop van beren met topindexen. Daarbij liet hij zich adviseren, zonder de traditie en diversiteit uit het oog te verliezen. "Je moet je eigen spoor trekken, maar niet elke slag in het kaartspel is de jouwe", was daarbij zijn levenswijsheid.

Als echte stamboekfokker werkte hij vanuit verstand, hart, ziel én handen. Hij toonde dat intuïtie soms doorslaggevend is dan pure data en fokwaarden. Dqarmee handelde hij op het kruispunt van vakmanschap en kunst, waarbij je bij elke beerkeuze voor de dekking van een zeug een penseelstreek kunt toevoegen op het canvas, die zijn dieren waren. Dit deed hij met respect voor het toeval, wetende dat goede genen niet altijd doordacht samenkomen. In een wereld die steeds sneller en oppervlakkiger wordt, hield hij vast aan de traagheid, precisie en diepgang van het fokkersmêtier, boven snelheid en droge efficiëntie. Stille toewijding en continuïteit waren hem dierbaar.

Het wordt nu bijzonder interessant om te zien hoe dat vakmanschap wordt doorgegeven aan de volgende generatie: of de traditie heruitgevonden wordt, en of de generatiewissel niet alleen continuïteit, maar ook transformatie brengt? De balans tussen deze 3 zaken typeerde zijn eigen fokkers-carrière.

Bavo Vandebroeck met een kampioenbeer op de laatste prijskamp op Agriflanders in 2017. Foto: Fam. Vandebroeck

Beeradvies loont

Bijna 1 jaar voor de eerste Dezlin-zoon, Flex van het Loonderhof, beer in de kijker werd, besloot Bavo, op advies van de auteur, om wat sperma te kopen en een vijftal zeugen te dekken. Bij collega Stijn Coenen was het immers al duidelijk dat er exterieurmatig goede, maar ook performante beren van Gouden Piétrain 2023 Dezlin gemeten werden voor de BPT (bedrijfsprestatietoets). Vooral de combinatie met 2 Berlingo-dochters was heel gericht om de datagedreven fokkerij bij Bavo verder aan te zwingelen. Berlingo van 't Lindenerf was immers, samen met zijn nestbroer Bassie, een van de toppers in de hitlijst van 2022. Ook deze bloedlijn werd na advies en overleg gericht via sperma-aankoop binnengehaald. Het is dan ook *bittersweet* om nu vast te stellen dat de eerste beer uit die combinatie het meteen tot 'Beer in de kijker' schopt.

Dezlin-bloed verspreidt zich verder in het VPF-ecosysteem

Net zoals bij de vorige editie stellen we vast dat het Dezlin-bloed zich verder verspreidt onder de VPF-KI-centra. Gabor is de vijfde Dezlin-zoon die het tot

TABEL 1

Fokwaarden van seizoenwinnaars uit de Dezlin-zonenlijn (Beer in de kijker)

Beer	Seizoen	N	DG	VC	SLKW	BETR	KSI	Predikaat	Fokker	Eigenaar
Gabor van 't Velpenhof	2026.1	26	118	136	134	0,922	117,2	OPS	Bavo Vandebroeck	KI Bevel
Falon v't Lindenerf	2025.6	22	172	123	115	0,918	119,5	OPS	Hans Dejonckheere	KI Cornette
Gunar	2025.5	26	105	149	140	0,924	129,6	OPS	Luk Vermeiren	KI Vansteenlandt
Falwell v/h Loonderhof	2025.1	26	160	148	115	0,922	134,8	OPS	Stijn Coenen	KI Vansteenlandt
Flex v/h Loonderhof	2024.6	26	134	139	136	0,907	123,9	OPS	Stijn Coenen	KI Vansteenlandt

DG: fokwaarde levensgroei; VC: fokwaarde voederconversie; SLKW: fokwaarde slachtkwaliteit (Autofom); BETR: betrouwbaarheid; KSI: kraamstalindex. OPS: Optimal Prima

200213448601

DEWYSE
VARKENS & DEENSE FOKZEUGEN
BIGGEN- EN VARKENSHANDEL

DANBRED
Your business. Our DNA.

BVBA Dewyse & Co.
Molenweg 6 • 8650 Klerken
0495-24 88 11 (Jo) • jo@varkensdewyse.be
www.varkensdewyse.be

‘Beer in de kijker’ schopt. De spreiding over fokkers en KI-centra geeft aan dat we hier met een van de belangrijkste stamvaders van het laatste decennium te maken hebben (tabel 1). De eerste 3 edities (Flex, Falwell, Gunar) liepen allemaal via KI Vansteenlandt, en Falon bracht het bloed vorig seizoen naar KI Cornette, maar nu is het de beurt aan KI Bevel en, niet onbelangrijk, aan Bavo zelf als fokker. Speerpunt bij de Dezlin-lijn blijft ook nu weer de fokwaarde ‘voederconversie’ (136), gekoppeld aan een uitstekende karkaskwaliteit (134) en een degelijke groei (118). In de huidige laagconjunctuur zijn dit niet te versmaden eigenschappen.

Een indrukwekkend duo, maar één regel is een regel

Gabor van 't Velpenhof overtuigt met zijn fokwaarden in het huidige seizoen in het Optimal Prime-segment (tabel 2). Wat in deze tabel echter niet zichtbaar is –die toont immers enkel de actieve beren – is dat Gabor niet alleen was. Zijn nestbroer Gary van 't Velpenhof, eveneens een Dezlin-zoon uit dezelfde combinatie met de Berlingo-dochter, werd in dezelfde ronde afgetest op nakomelingen en scoorde op elk kenmerk zelfs nog beter: een fokwaarde voor levensgroei van 146, voederconversie van 144, slachtkwaliteit van 139 en een kraamstalindex van 121,2, dit alles met een hogere betrouwbaarheid (0,928) op 27 nakomelingen. Op papier is Gary dus de sterkere van de 2 broers, en mocht hij nog actief geweest zijn bij KI Bevel, dan zou hij momenteel zelfs, na 4 van de 6 berekeningen, de hitlijst voor de Gouden Piétrain 2026 aanvoeren. Toch is het Gabor, en niet Gary, die deze editie de titel ‘Beer in de kijker’ draagt. Gary werd immers, nog voor de fokwaarden bekend raakten, al afgevoerd bij KI Bevel. En... een beer die niet meer actief is op het moment van de berekening, komt volgens het reglement niet in aanmerking voor de titel. Dat is extra jammer, want het zou een mooie eer ge-

Beer Gabor van 't Velpenhof van fokker Bavo Vandebroeck uit Kortenen en eigenaar KI Bevel. Foto: Marc Lauwerysen-KI Bevel

weest zijn voor de familie Vandebroeck. Het illustreert bovendien nog eens hoe sterk het huidige niveau van Bavo's Piétrain-stapel wel is en welk fokkerstalent erachter schuilt. Het is een detail dat in een gewone editie een voetnoot zou blijven, maar dat dit keer een extra laag droefheid krijgt: de fokker van beide broers is er zelf niet meer om te zien hoe zijn levenswerk zich verder ontplooit. Het worden dan ook grote schoenen om te vullen voor dochters Lien en Griet en hun echtgenoten Jonathan en Mendel. We wensen hun dan ook alle fokkersplezier toe om een geschikte beer uit te zoeken voor de zussen en halfzussen van Gary en Gabor.

Exterieur Gabor: het Autofom-type

Exterieurmatig is Gabor een lange, vlotte beer met een goed gestalte en een droge buik (zie foto). Ham en schouder zijn eerder gemiddeld ontwikkeld – een bouw die, gekoppeld aan zijn gunstige fokwaarde voor slachtkwaliteit (ook wel de Autofom-index genoemd), hem tot het Autofom-type laat rekenen.

Samenvattend leert dit verhaal dat een levenswerk niet voortleeft door onveranderd te blijven, maar juist doordat het zich blijft aanpassen. Dat is de essentie van evolutie. De dood is daarin geen tegenstelling van het leven, maar een noodzakelijke schakel in de overdracht van kennis, genen en vakmanschap. Elke generatie neemt iets mee van de vorige, voegt eigen inzichten toe en schrijft zo een nieuw hoofdstuk.

Gabor van 't Velpenhof is daarvan vandaag een tastbaar symbool: een beer die niet alleen een uitzonderlijke genetische combinatie vertegenwoordigt, maar die ook het verhaal draagt van een fokker die zijn spoor heeft nagelaten. Het levenswerk van Bavo Vandebroeck gaat verder – in zijn dieren, in zijn familie en in de mensen die door hem geïnspireerd werden.

Vaarwel Bavo, en het ga je goed!

Jürgen Depuydt (VPF)

TABEL 2

Top van de actieve beren afgetest in 2026.1 (volledige lijst raadpleegbaar op www.vpfo.be)

Beer	Stambknr.	Vader	Type	N	DG	VC	SLKW	BETR.	JG	DVO	KSI	BETR.	Eigenaar
Piétrain OPTIMAL PRIME													
Gabor Van 't Velpenhof	242D258	Dezlin	KIG	26	118	136	134	0.922	105	98	117,2	0,734	Comav Cv-Ki Bevel
Gut Van Het Loonderhof	247A684	Dezlin	KIG	26	124	124	141	0.926	110	97	131,3	0,729	Ki Centrum Vansteenlandt Bvba
Gibi Van 't Velpenhof	242D278	Dezlin	KIG	26	122	129	110	0.909	101	113	120,6	0,714	Ki Cobbaert-Delanghe
Garmin	241V455	Bikky	KIG	27	116	124	114	0.928	94	103	132,5	0,736	Vermeiren Luk
Guapo Van Het Loonderhof	247A782	Bikky	KIG	23	146	113	111	0.916	108	133	99,5	0,711	Ki Centrum Vansteenlandt Bvba
Piétrain OPTIMAL													
Giso Van De Sluizenweg	247Y531	DISO	KIG	25	152	129	97	0.927	117	120	126,7	0,685	K.i. Clincke Bart & Paul
Galm	241V393	E/DAVINO	KIG	26	117	106	98	0.918	109	117	130,7	0,695	Ki Centrum Vansteenlandt Bvba
Piétrain PREMIUM													
Gelmo V't Vogeltje	243E360	DUIF VAN 'T LINDENERF	KIG	26	106	122	126	0.925	111	84	121,6	0,712	Comm. V. Ki Centrum Cornette Domien
Gluro	241V380	E/DAVINO	KIG	26	105	101	111	0.922	117	108	117,3	0,668	Ki Centrum Vansteenlandt Bvba

Bron: www.vpfo.be

Berekeningen: Onderzoeksgroep Huisdierengenetica, Departement Biosystemen, KULeuven in opdracht van VPF

VPF en de onderzoeksgroep Huisdierengenetica kunnen niet aansprakelijk gesteld worden voor rechtstreekse of onrechtstreekse schade als gevolg van het gebruik van bovenstaande gepubliceerde cijfers.

In bijgevoegde tabel vind je de berekening van de fokwaardeschatting van de Vlaamse Piétrain Fokkerij (VPF). Het gaat om beren die in januari en februari 2026 (2026.1) zijn afgetest in Rumbek. Onder 'TY' bevinden zich 3 predikaten/labels. Optimal Prime (OPS) is het predikaat dat toegekend wordt aan het topsegment onder de VPF-beren. Deze beren hebben hoge fokwaardes voor zowel levensgroei, voederconversie als slachtkwaliteit. Optimal (OS) is het predikaat dat toegekend wordt aan de beren voor optimale en efficiënte productie van Belgische vleesvarkens. Deze beren hebben hoge fokwaardes voor groei en voederconversie, met een standaardfokwaarde voor slachtkwaliteit. Premium (PS) is het predikaat dat toegekend wordt aan beren die garant staan voor een hoog vleespercentage en een uitstekende conformiteit bij de nakomelingen. Deze beren hebben hoge fokwaardes voor slachtkwaliteit en voederconversie, met een standaardfokwaarde voor groei.

Type: type onderzoek: KI: Nakomelingenonderzoek voor beren op basis van gekruiste nakomelingen; KG: nakomelingenonderzoek voor beren op basis van gekruiste nakomelingen en het eigen genotype op SNP chip; N: aantal onderzochte nakomelingen; JG: fokwaarde voor jeugdgroei aan de hand van het gewicht bij opzet in de vleesvarkensstal; DVO : fokwaarde voor dagelijkse voederopname (cijfer boven 100 is gunstig) DG: fokwaarde voor levensgroei; VC: fokwaarde voor voederconversie; SLKW : fokwaarde voor karkaskwaliteit gemeten met Autofom (cijfer boven 100 is gunstig); BETR: betrouwbaarheid van de gegevens: onbetrouwbaar=0, zekerheid=1; KSI : is de totaalindex (KSI) waar de kraamstalenmerken vitaliteit, % balbreuken, % zwemmers en kraamstaltuival, bij de nakomelingen, ingewogen worden. 120 punten is het populatiegemiddelde, bij een cijfer boven 120 kan men beter dan gemiddelde kraamstalprestaties verwachten; STATUS: (A): aanwezig op KI-centrum, (*): beer was reeds verwijderd van KI-centrum op moment van de berekening van de fokwaarde. Berekeningen met behulp van het Single-Step-Genomisch-BLUP-systeem. Berekeningen door Onderzoeksgroep Huisdierengenetica, Departement Biosystemen, KULeuven in opdracht van VPF.